

sansın kullanılması ile bulunan, araçların yaşının 240 000 ile 366 000 yıl arasında olduğu hesaplanmıştır. Yine de bazı araştırmacılar Sibiryaya yerleşiminin tarihini bu kadar geriye almak konusunda kuşku duyuyor; hatta kimileri bunu olanaksız olarak yorumluyor.

Murat Maga

<http://www.sciencenow.org/html/970227a.html>

Hangisi İlk?

Kuşların dinozorlardan türediği görüşü Amerikan Doğa Tarihi Müzesi yetkililerinden, Jurassic Park filmi'nin yapımcılarına kadar birçok kişi için kutsal kabul edilebilecek kadar kesin. Ancak Science dergisinde yayımlanan bir makale bu görüşün taraftarlarını kızdırdı.

Makalede, Kuzey Çin'de bulunan, 140 milyon yıl önce yaşamış fosil

buluntular tanımlanmıştır. Yazarlara göre, bu kuşlar dinozorlardan türemiş olmak için fazla gelişmiş durumdadır. Yazarlar, kuşların atalarının dinozorlardan da önce var olan sürüngenimsi yaratıklar olduğunu öne sürüyor.

Science'deki makalenin yazarı Alan Feduccia, dinozor-kuş senaryosunun en önemli eleştirilerinden. Kuram, dinozor ve kuşların kemiklerinin ortak yanlarını temel alarak şekillendirilmiş. Feduccia'ya göre, benzer özellikler ortak ata ilişkisinden çok,

yer olmayan bu sistem içinde, öğretmen zaman zaman kendisini yetersiz hissetmektedir.

Yaratıcı Eğitim Projesi'nde çocuk eğitimi programının hedefleri; çocuğun duygu ve düşünce dünyasını geliştirme becerileri, yaratıcılık, kendine güven, sorumluluk bilinci, özerklik, bireysellik, dil becerileri, analiz ve sentez yapma becerileri, kendini ifade edebilme gücü, okuma alışkanlığı, estetik ve sanata duyarlılık kazandırma ve yurttaşlık bilincini geliştirmektir. Anne eğitimi programının hedefleri; kadının eş, anne ve kadın olarak kimliğini kazanması kendi potansiyelinin, toplumsal öneminin, yaşadığı ve yaşamak istediği hayatın, olumlu ve olumsuz duygularının farkına varması, çocuğun özerkliğini ve yaratıcılığını hissetmesi, kendini ifade edebilmesi, kendini, çocuğunu ve çevresindekileri kabul etme becerilerini kazanmasıdır. Ayrıca, annelere iletişim becerileri kazandırarak, kendisi, ailesi ve çevresiyle etkin iletişim kurma, çocuk gelişiminin dönemsellik özellikleri, takdir etmenin ve koşulsuz sevginin sağlıklı iletişimdaki önemi ve çocuğun gelişimine katkıları gibi konularda bilgi verilmesi de amaçlanmaktadır. Öğretmen eğitimi programında ise, öğretmenlerin, iletişim becerilerini geliştirmek, insanları yargılamadan kabul edilebilir, çocuk odaklı eğitime olumlu yaklaşmak, demokratik sorun çözme yöntemi uygulayabilmek, çocukların bireysel farklılıklarını kabul edilebilir, kendini ve öğrencilerini kabul ederek, kendi değerlerini çocuklara kabul ettirmeye zorlamamak gibi becerilerin kazandırılması hedefleniyor.

Proje, Milli Eğitim Bakanlığı, Prof.Dr. Ayla Oktay, Prof.Dr. Türkan Saylan, Prof.Dr. Necla Arat, Doç.Dr. Pervin Olgun, ÇYDD Beşiktaş Şubesi Eğitim Komisyonu, Yiğit Güllöksüz, Prof.Dr. İnci Sarı, Nükhet Atalay, Leyla Navaro, Solmaz Havuz, Prof.Dr. Ali Baykal, Anne Çocuk Eğitimi Vakfı gibi isim ve kuruluşlar destek vermektedirler. Çalışmalar tamamlanan projeyi mali olarak destekleyerek katkıda bulunmak isteyenler aşağıdaki adrese iletişim kurabilirler.

Adres: Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği
Vefa Bayın Yasemin Sok. No: 40 D/4 Gayrettepe-İstanbul
Tel. 0 212 2884216 0 212 2755023

birbirine yakın evrimden kaynaklanıyor. Kuş benzeri özellikler taşıyan dinozorlara ilişkin hemen hemen tüm fosil kanıtların 100 milyon yıldan az bir süre önceye denk gelen Üst Kreteasse döneminden geldiğine işaret ediyor ve kuşların bu zamandan çok önceleri zaten oldukça gelişmiş olduklarını iddiasına ekliyor. Kanıt olarak da Çin'de 140 milyon yıl önce yaşamış olan, şaşırtıcı derecede modern özellikler taşıyan fosil buluntuları gösteriyor Feduccia.

Saksağan büyüklüğündeki *Confuciusornis* ve serçe boyutundaki *Lianingarnis*'in gaga yerine dişleri bulunuyor. Özellikle *Lianingarnis* modern görünümünün yanı sıra, günümüz kuşlarına benzer bir göğüs kemiği yapısı taşıyor. Bu iki kuş da, 145 milyon yıl önce yaşamış olan, ilk tüylü kuş olarak tanınan *Archaeopteryx*'den daha gelişmiş. Feduccia'ya göre, *Archaeopteryx* bazı bilim adamlarının inandığı gibi günümüz kuşlarının atasını değil, evrimsel açıdan çıkmaz bir yolu temsil ediyor. Ona göre kuşların asıl atası *Archaeopteryx* ile birlikte *Confuciusornis* ve *Lianingarnis*'e de babalık eden kertenkelevari "archosaur"lar.

Ancak Amerikan Doğa Tarihi Müzesi'nden Mark A. Navell ve Luis M. Chiappe bu yeni kurama şiddetle karşı çıkıyor. Feduccia'nın kanıt olarak gösterdiği buluntuların ele geçtiği yatakların bazı bilim adamlarınca 125 milyon yıl önceye tarihlendiğini; bununsa *Archaeopteryx*'den modern görünümlü kuşların evrimleşmesi için yeterli zamanı bıraktığını dile getiriyorlar. Yine Kuzey Çin'de, Feduccia ve meslektaşları tarafından tanımlanan kuşların bulunduğu alandan çıkan aynı döneme ait yeni bir fosil ise dinozor-kuş kuramını güçlendiriyor.

Hindi büyüklüğündeki bu iki ayaklı dinozor fosilinin ince tüylerinin olduğu sanılıyor. Buluntu, tüylerin karada yaşayan dinozorlarda ısı yalıtımını sağlamak için ve ancak uçmaya uyum sağladıktan sonra ortaya çıktığı düşüncesini destekliyor. Feduccia'nın dinozor-kuş kuramını yitirmesi için daha güçlü ve güvenilir kanıtlara gereksinim var.

Murat Maga

<http://www.sciam.com/0297issue/0287scicri1.html>

ÇYDD Yaratıcı Eğitim Projesi İçin Mali Destek Arıyor

Amacı Atatürk ilke ve devrimlerini koruyarak, bu yolla çağdaş insanı ve çağdaş topluma ulaşmak olan Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği (ÇYDD), hazırladığı "Yaratıcı Eğitim Projesi"yle ülke kalkınmasına katkıda bulunmayı planlıyor. Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği, toplumsal kalkınmanın ve demokratikleşmenin, özgür, kendine yeten ve karar alabilecek bireyler ile başlanabileceğine inanıyor. Bu inanç doğrultusunda da ÇYDD, bireylerin gelişmesinin tek yolunun eğitim olduğunu düşünerek, çocuk ve yetişkin eğitimini içeren bir eğitim projesi hazırladı. Projenin adı "Bireyin Kendi ile Gecekondu'nun Kenti ile Bütünleşmesinde Yaratıcı Eğitim Projesi". Dört yıl sürecek bu projede pilot bölgelerde, ilköğretim çocukları ile anneleri ve sınıf öğretmenleri eşgüdümü olarak eğitilecek ve elde edilecek sonuçlar Milli Eğitim Bakanlığı'na sunulacak, Türkiye çapında yaygınlaştırılacak.

Projenin anne, çocuk ve öğretmen çerçevesinde planlanmasının nedeni ÇYDD tarafından şöyle ifade ediliyor: Yetkin, özgür ve yaratıcı bireylerin gelişmesine, çocuk ve yetişkin eğitimi ile destek sağlanabilir. Bu noktada aile içi eğitim ve Milli Eğitim Sistemi'nin irdelemesi gerekir: Anne ile çocuk arasında yoğun iletişimsizlik yaşanıyor; babadan anneye, anneden çocuğa ilerleyen bir şiddet uygulaması var; aile içi disiplin katılayıcı; kullanılan ödül ve ceza yöntemleri bilinçsiz; çocuklar kendi kararlarını alamamakta; aile içindeki saygı anlayışı çocuğun kendisini özgürce ifade etmesini engellemekte, otoriteye bağlı, dış kontrole duyarlı, iç kontrolü gelişmemiş bireyler yetiştirilmekte; Milli Eğitim Sistemi, ezberci, öğretmen merkezli ve tartışmaya kapalı; yaratıcı geliştirilmekte, dersler monolog olarak işlenmekte; itiraz eden, sorgulayıcı öğrenci suçlanmakta; dersler çok kalabalık sınıflarda sürdürülmekte, öğretmenler öğrencilerle bire bir ilişki kuramamakta; araştırmaya